

מסורת הש"ס

(א) [פסחים יח: וש"נ, ב] ולא למעוטי כהונה שאין פסול זה כו'. רש"ל, ג] [וע"ש צרש"י שהאריך עוד בזה],

תורה אור השלם

1. וְהִבֶּשֶׁר אֲשֶׁר יֵגַע בְּכָל
טֶמֶא לֹא יֵאָכֵל בְּאֵשׁ יִשְׂרָאֵל
וְהִבֶּשֶׁר כָּל טְהוֹר יֵאָכֵל
בְּשָׂר: ויקרא ז יט

הגהות הב"ח

(ח) רש"י ד"ה אמר לך וכו'
מחיים דבעל אמי: (צ) ד"ה
ומאחר וכו' לר' יוחנן פריך
דקאמר: (ג) ד"ה שמונת
בחולין וכו' ועלה אוכל
בחולין וצמעשר:

תוספות שאנץ

תרומה נמי לא תביעי לך
 שריר עשה בה ספק דונה
 כוונה משפט מה' כונה
 אסורה בתרומה וה"נ משמע
 בבימות פ' ד' אחיז גבי נשי
 אחיז שקידשו ו' נשי
 ובשעת כניסה לחופה
 החליפו נשותיהן זה זה
 וקאמר בבב' אמר הוי כהונת
 נשואות לישראל נפסלות
 בתרומ' דבי נשא אילמא
 משמע דאורי אסורה לאכול
 בתרומה וכן משמע בפ'
 החולקין וב' מדרים כוונה
 על חייבי כריתות שבנה בגוס
 וקאמר בספוקי וכו' תימא איכא
 למפרך מה לאלטמא שכן אי
 עצמה מתחלת ל' (ליאמ)
 [כלומר] גבי בא על חייבי
 כריתות מתחלת ל' דרין
 בדבעל עשהא ונהו משמע
 דהיא דומיא דאלטמא
 שמתחלת ואסורה להכונה
 ה"נ ונהו אסורה בתרומה
 ה"נ משמע בפ' האשה רבה
 דאמר הוה ליה שפשיבא וכו'
 שנבעלה בעילי גנות ונוחין
 לה מעשר ואוכלת משמע הא
 תירומה לא. וא"ת ומאיכא
 נפקא ל' דוונה אסורה
 בתרומה אמר אשכחן
 (בתרומ') [בדקא] אלא איסור
 כהנת. וי"ל ונפקא ל'
 מדכתיב כח כח' פי תהיה
 לאיש וכו' ודרשתי פ' אלמנה
 לכהן גדול כיון שנבעלה

לפסול בה סתירה מן התורה
 כיון שבעלזא דור הצלה ואין
 לך פסול גדול מזה כשהיא
 שאתה איש בעלזא לאחר
 (למלא) ולרע' וס' לא
 קידו' ופסול בחיבי לאין
 בשם חסידים לא משמע
 כי תחיה לשון תורה אלה
 בעלז' (ג) קראי
 תחיבי' מה בעל ובועל
 מחיים פ"ה מתיחס בעל
 קמחה להו כגון חלק
 יגרשנה אסורה לרובע' והלך
 מקרא' (נמן) למדי' דאמר
 כל בחיים בעלזא אתי והיינו
 תרומה למעוטי בחיבי שאין

אסירא וקיימא דא' מגרשה חריא גרשה ואסירה לכחנה. ל"ה: ודאי טמא הוא ולא יאכל ואו ספק טמא ספק טהור יאכל. ולכא למירא דא' טמא הוא דאריא לאת לאו כי אם שעת דהא שי' לזר נומר דרש' ומפסי' ל"ה: ומאיסורא אוקימנא אהיתיה: ה"י: עד דאיכא דעת נונע ומפסי'. במשטא ומשטא כנסוהו שרי' בד דעת שי' נמי דעת כבועל המטמא קמ"ל דרב דרז: ומאחר דאין לו. מקראן מן התורה למה הוא טמא בתרומה לרבי' ויחזן דאמר עתיד דור אחר לטהור אבל הוא היה טמא. ומה: ומה טבול ושי' שטות' בחולין. כבועל בהער' א' קראי כחביב סוף וכל' א' חולין לחותך כדתיב כל שבתוכי וטמא חולין ותרומה וקדש [במשפט] ד' הוא שיעש' א' בתרומה ודאי לרבי' ליכא למירא דא' א' פוסל ב' דאמר פ"ק ו' ודאי דמפרי' ק"י לא ידו. כ"ה: ואת' תנא לרבנן אבל י' טורפן חולין א' דאמר מפרי' ק"י מאי איכא למירא. ודאי פ"ק טורפן כסדר ליה ק"י קייבא דאמר' א' חולין מן התורה וזה' לתורה ורבינ' קדש ומדכתיב והבשר אשר ידו בכל טמא. היכא א"י טורפן דאמר' דיו [אף] דמפרי' ק"י היכא דאשמעי' הק"י חידוש אבל האי' ק"י לא [אתא] אל לגלוי' מדרש הפסוק דאשמעי' מן שידעי' מקרא לא אמרי' דיו. היתוי מטיבול ושי' דשרי'. אדאן שנונ' [בשרין] ראשון לטהורא הוא לא אב [הטומאה] כי כתי' הנה חולין ואוכלין ליתרומה אפי' לגנעי' בתרומה ומה הערש שמי' כמי' יובא וטהר ויהא' לגנעי' וזה' להחמש וכן כתי' למה וטמא דא' חולין מן התורה וזה' פסל ליה. ל"ה: מה לטבול ושי' ודשרי' שכן נעשה במינו אב הטומאה אם היה טמא היה זה אדם וזה כלי נעשה אב הטומאה [אפי' עד ל"ה מן דתיב כל שריע בן (הזה) [הטמא] וטמא ומחכא י"ה טמא תהי' דמטמא אדאן וכלת' נעש' כ"ט' ב"מ' ש"ל טהרה במקור [בתבין] דהא כתיב עליו מנייה והנה טהור על הטמא וטמא ורזח' מימי' דבר שיש לו טהרה נעשה אב הטומאה על פי' מנעו תמא יצאו אוכלין ומשקין ודאי' חרס דאין להם טהרה במקור ואין נעשה במינו אב טמא [כאן] בראי' כ"ה מן עניני' במינו אב הטומאה כבופא טהור כדאמי' ב' העיר החרס כופא טהור שיהיה לשיבחה טמא טהור אוכלין אלמא שי' במינו של ככר אב הטומאה דאי' ל"ה טומא מדרס. י"ה דשאני [התם] דנשמיש' [משעה] עד שישט אבל מ"מ' א' דעניני' במינו של ככר אב הטומאה. אבל ק"י דאמר' ב' ק"י עקיבא דכ"ה שרי' חסאן ליה טהרה במקור ואין מטמא מדרס דאמי' כמטמא תהי' וא"כ' כבופא טהור שיהיו לשיבחה מ"מ טמא מדרס (ויו) א' שאני

כשם שהמים פרק חמישי סוטה

כפ.

עין משפט
נר מצוה

י"א א מ"י פ"א מהל' אבות
הוטמאה הל"ג:

תום' שאנץ (המשך)

במינוי שהיה במקום א' דבר
בשמואל וכן שהטמאה דבר דבר
אין לו טהרה במקום א' היכי
נעשה את הטמאה ואל' היכי
ממנו מדרס א"ל וצ"ל
שכ"ל ע"ן מינוי הוא לפי
שנתנו דקרקע וא"כ
למה לא יחשוב [גמין] ק"ל
ככר כיון שיש במינוי של
גידולי קרקע וא"כ
בכ"כ דעושה את הטמאה.
וה"ל דמ"ם כיון שלא מצוי
ע"ן ככר שהיה אוכל שיש
במינוי את הטמאה ואל' השיב
היה מינוי. א"ל ו"ל ודכול לומר
הוא כדור וכל ע"ן שהיה
רדומין וזה לא שנינו אמרו
לאכול דור דשרהה גידולי
קרקע אבל כיון דהיה
גידולי קרקע מ"ם ראוהו
לאכול משא"כ בכרפס וא"כ
היה ע"ן שלא מצוי שיש בכ"כ
א"ל וידיעה) את הטמאה: שכול
הוא יוכיח שאין כל שמיני
ההוא נאכלים מטעם שאמריו
וקא פסיל תרומה. ל"ה. הגד
שכחן שמינינו
ופוסלין בתרומה וזה שיש
ה"ש שפסיל ופ"י שמיניו.
צ"ל למצוא חמרה שיה
לחלוט בו ע"ן פסיל תרומה
ומהו דזה הוה שמיני שכול
ויש אוקר טמא דכתיב וצ"ל
השמש וזהו ממלך דבר
הטמא טמא וזה"ל [בכח]
ולפ"ל ח"ל דאוקר טמא
הוא ח"ל ח"ל.
הנשפיל. ופ"ה וכל ח"ל חסד
קמא דכתיב וזה
ויכריע וזהו טמא חסד וכו'
דכבר שז"ד שפוסל בחולין
אוקר טמא ואסור בחולין
שפוסל בתרומה. פ"י דה"ל
אבל בכל הספרים כתיב חסד
השכן שבתן שמתרין חסד
ופוסלין בתרומה וזה"ל
לישאה א"ן אדם יכול ל"ל
חולין כלי חרס שפוסל
בחולין ופוסל בתרומה.
ובדוחק גדול ו"ל ח"ל חסד
וענינו חסד חסד חסד
על החולין שבתכו ואינו
מציל בתרומה.
וענינו חסד חסד חסד
שיטת החלמה ע"ן שדבר.
הוא דאל' אשכחן דלי חסד
החוקר צדק פתיל דאין
מציל בתרומה דבטסת
תניגה אמרי א"ן אשכח
הצדק צדק פתיל א"ן
חמרה לא ע"ה. בזה
אמרי דאין צדק א"ן א"ן
פסול בתרומה דאל' פסיל
מיד דאין דאין מן ומלאי
הוא נטמא מאלה המן מן
קאמר ופוסלין בתרומה. ועוד
שכל דזה הוה שבתכו
כאל' ללמוד חומר צדק
שהיה דאל' חסד חסד
הוא כ"ל דקאמר חסד חסד
השכן שמתרין חסד חסד
שיטתו וזה ככל החלמה
לכ"ל. הגד חסד חסד חסד

[illegible]

שכן עשה בה ספק וזנה בזונה. תימה אחאי לא אמר כיון דטמאה הכחז מספק מהיכל יתיי דמותרת צתרומה ולכהונה ויש לומר אי לאו קראי איכל למימר דלא טמאה אלף לענין צעלה דאיכל ספק חייבי מיתות בית דין על ידו אצל לענין תרומה וכהונה הוה

וְזוֹנָה כְּזוֹנָה תִּרְוֹמָה
וְשֹׂהֵרֵי עֵשָׂה בַּהּ סֶפֶק
עֲקִיבָא אַרְבַּעַה קְרָאִי
לְבוֹעַל וְחֵד לְכַהֲנָה
וּמַעְמָאֵל תִּלְתָּא קְרָאִי
לְבוֹעַל וְחֵד לְתִרְוֹמָה
וְחֹמֶר וּרְבִי יִשְׁמַעֲלָא
לְתִרְוֹמָה וְכַהֲנָה
יִלְמָא כִּי אֶצְטְרִיךְ
אֶמַר לָךְ מִסְתַּבְּרָא
הַ בַּעַל וְבוֹעַל מַחִיִּים
לְאִפּוֹקִי כְּהֹנָה
מֵאִי דְבַעַל וְבוֹעַל לִית
מִילְתָּא דַּאֲתִיָּא בְּקַל
קְרָא אֶמַר רַב גִּידֵל
דַּעַת לִישָׁאֵל וְאִין בּו
קְרָא נִפְקָא וְהַבְּשֵׁר
יֵאבֵל וְדָאִי טַמָּא הוּא
מֵאִי וּסְפֵק טַהוֹר יֵאבֵל
כָּל טַהוֹר יֵאבֵל בִּשְׂר
בִּשְׂר הָא סְפֵק טַמָּא
אֵלָּא לֹא שְׁמַע מִינָּה
אֵל כֹּאן שְׁאִין בּו דַּעַת
גִּידֵל אֶמַר רַב וְאִצְטְרִיךְ
דְּרַב הוּא אֲמִינָא בִּין
שׁוֹת הֶרְבִּים אִצְטְרִיךְ
טוֹטָה הוּא אֲמִינָא עַד
יַע צְרִיכָא: בּו בְּיוֹם
לִי חֶרֶשׁ כּו': וּמֵאַחֵר
אֶמַר רַב יְהוּדָה אֶמַר
מִדִּין קַל וְחֹמֶר יֵשׁ
מִמּוֹתֵר בַּחוּלִין פּוֹסֵל
פּוֹסֵל בַּחוּלִין אֵינוּ דִּין
וְזוֹמָה אֵיכָא לְמִפְרֵךְ
אֲב הַטּוֹמָאָה יִתִּי
מִטְּבּוֹל

כרימות לא מפסלי אלא משום דאירי בהו לעיל דקמני כותי והיינו עובד כוכבים ובתמיתין תנן העבד פוסל משום ביאה ומשני פסלי מדרבי יוחנן כו' ואית דמפרשי ואימא נבעלה לפסול לה חייבי כרימות נמי וכו' וקסילי לי בגוה טובא חדא דתנן בפרק ארבעה אחין (סג דף ג:) אם היו כהונת פסלו מן התרומה נבעלה אשת איש ועוד דאית דמפרשי לאוין פסלי חייבי כרימות לא פסלי ועוד ה' אמר נבעלה יוחסין (קדושין דף ע"ו:) כהן הבא על אחותו וזנה משוי לה וכוין דזונה משוי לה בעילתה פוסלתה דתניא ליה ששצית או שנבעלה בעילת זנות ונתנין לה מעשר ואוכלת ליה אין אבל תרומה לכהן לא: א"ל

[illegible]